

авторського колективу дисципліни «Простір» з метою створення нової теорії архітектурної композиції (В.С.Балихин, М.А.Туркус, М.П.Коржев, В.Ф.Кринський, І.В.Ламцов) спрямовувалась на одержання об'єктивних знань у вигляді морфологічних типів та їх елементів з виходом на естетичні критерії. Актуалізація їх здійснювалась в ході педагогічної практики дослідним шляхом. Було закладено практичні засади загальної художньої пропедевтики та сформульовані окремі теоретичні положення архітектурного формотворення.

Розвиток теорії архітектурного формотворення силами архітекторів-педагогів проводився з одночасним дослідженням методів опанування форми – ритм, пропорції, т. і..

Проектна діяльність архітектора досліджена з точки зору психологічних закономірностей, що дало змогу визначити умови та принципи планомірного розвитку творчих здібностей в процесі вузівської підготовки. Принципове значення на початковому етапі має формування розумових дій та понять професійного типу, що відрізняються від подальших як за формою, так і за змістом.

XX століття сформувало нову школу архітектурно-художнього формотворення, відмінну від існуючих раніше академічних традицій. Перспектива розвитку архітектури в XXI ст., яка повинна відповідати самим високим духовно-змістовним та матеріальним запитам цивілізованого суспільства, знаходиться у прямій залежності від рівня професійної майстерності майбутніх архітекторів. Тому вдосконалення діяльності архітектурної школи з огляду на нові тенденції в розвитку життєвих реалій являється необхідною умовою.

Т.О. Кащенко,

*кандидат архітектури, доцент Київського національного університету
будівництва і архітектури*

ПРО ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В АРХІТЕКТУРІ

Характер сучасної архітектурної діяльності визначає відповідний рівень підготовки фахівців-архітекторів з високим рівнем компетентності, здатних розв'язувати складні системні науково-творчі задачі. Для підготовки фахівців такої кваліфікації актуальною є розробка інноваційних освітньо-професійних програм освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр».

Критичний аналіз начального процесу вищої архітектурної школи свідчить про переважну репродуктивність змісту освіти, локальність та роздрібненість питань, що вивчаються, слабку доказовість отриманих наукових результатів, недостатню причетність освітніх програм до соціальних процесів.

Метою університетської освіти є формування цілісної, творчої особистості архітектора. Цей процес реалізується на засадах фундаментальності, концептуальності, гнучкості, демократизму через основні функції університету: навчальну, наукову, соціально-виховну:

- навчальна функція передбачає змістовність, актуальність, гнучкість програми навчання, (поєднання загального та індивідуального).
- наукова – концептуальність, фундаментальність, предметність, результативність, прогностичність;
- соціально-виховна – соціальну орієнтованість, мотивацію до сприйняття загально людських цінностей, формування екологічно спрямованого світогляду.

До інноваційних напрямків підготовки магістрів в першу чергу відносяться програми вивчення ресурсної ефективності в архітектурі, зокрема енергоефективності. Для підготовки магістрів, що володіють інноваційними технологіями архітектурного проектування енергоефективних архітектурних об'єктів, необхідно сформулювати мету дослідження енергоефективності в архітектурі з формуванням гіпотетичної прогностичної моделі енергоефективного архітектурного середовища. Зважаючи на складність, багаторівневність, багатоконпонентність такої прогностичної моделі, конкретизація розгляду окремих її аспектів визначить спрямування, тематику та відповідні методи дослідження.

Напрямами досліджень в цій галузі є:

- самоорганізація архітектурного середовища на основі енергоефективності;
- інформаційна єдність енергоефективного архітектурного середовища;
- енерготектоніка архітектурних об'єктів;
- адаптивна енергоефективна архітектура;
- семантика, естетика енергоефективного архітектурного середовища та його складових;
- методика проектування енергоефективних архітектурних об'єктів та ін.

Тематика магістерських робіт має включати розгляд:

- загально-теоретичних питань енергоефективної архітектури (еволюція, історія, майстри, стилі, тенденції, концепції, прогнозування, моделювання);
- окремих якостей чи рис (динамічна, трансформативна, адаптивна, інтегрована архітектура);

- типологічних особливостей енергоефективних житлових, громадських та виробничих будівель та споруд;
- технологічних та організаційних питань – методів проектування нових енергоефективних будівель та реконструкції існуючих, експериментального проектування, організації процесу архітектурної діяльності, менеджменту та моніторингу.

Тематика магістерських робіт має інноваційний характер, причетність до соціальних програм, наприклад, енергоефективне доступне та соціальне житло, екологічні аспекти енергозбереження.

Методологічна сутність організації наукової роботи магістрів полягає у виборі методів дослідження у відповідності до очікуваного результату. Дослідження здійснюються на основі застосування емпіричних та теоретичних методів. Емпіричні методи, що включають спостереження, експериментальні та евристичні методи, застосовуються при дослідженні енергоефективних будівель при необхідності отримання вихідних даних для подальших досліджень на основі фактичного матеріалу, вивчення літератури, натурних спостережень та експериментів. Теоретичні методи, основними з яких є аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, класифікація, моделювання, дають можливість визначити загальні базові риси процесів та явищ, формалізувати їх, синтезувати цілісне уявлення про предмет дослідження.

Магістерські програми є складовою частиною наскрізної програми енергозбереження в архітектурі в освітньо-професійній програмі вищої архітектурної освіти і мають відкритий характер – базуються на дисциплінах освітньо-професійної програми бакалавра архітектури та мають продовження в програмах підготовки кандидатів, докторів наук та підвищення кваліфікації.

О.І. Колодрубська,

кандидат архітектури, доцент Львівського національного аграрного університету

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧИХ ЗДОБУТКІВ АРХІТЕКТОРІВ ХХ ст. ПРИ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ АРХІТЕКТОРІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

У процесі інтеграції національних систем освіти і науки у європейський простір з єдиними вимогами, критеріями і стандартами, так званий Болонський процес, змінюється парадигма освіти. Як зазначає Л. Гребнев: «Тепер уже не людину вчать, а людина вчиться». Зважаючи на нові тенденції у архітектурній освіті, коли метод входження у професію, який раніше був «методом навчання», все більше починає відходити на другі позиції, поступаючись місцем «методу самоосвіти», коли в учбовому процесі відповідальність за результати навчання більш активно буде переходити від педагогів до тих, хто